

ŠAROVÝ

Čtvrtletník obce Šarovy 4/2020

Pokračovaly práce na uložení kabelů vysokorychlostního internetu

Šarovský vánoční stromeček se letos rozsvítil bez přihlížejících

STAROSTA INFORMUJE

Vážený věrný čtenáři našeho obecního zpravodaje, opět otevíráš Šarovce a čekáš co nového se dozvíš o dění v obci. O situaci kolem nás ohledně pandemie se zmiňuji na jiném místě čtvrtletníku, takže bych ve sloupku chtěl spíše zhodnotit krátce tento rok. Kromě již zmiňovaných úspěšných projektů – II. etapa chodníků a obdržení nového automobilu pro hasiče - jsme ale nedotáhli do konce i některé jiné plánované investiční záměry. Nepostavili jsme nový přístřešek na výletišti, nemáme dokončený projekt na areál šaten a okolí, nepřevodili jsme do vlastnictví obce některé pozemky např. komunikaci od Lesů ČR. Jediné co přineslo klad, je to, že máme vysoce přebytkový rozpočet a poměrně slušný stav na účtech obce. Ale věřte, raději bych viděl čísla nižší a možnost investovat a realizovat projekty, na které máme vyřízena povolení a hotové projektové dokumentace, než býti v nejistotě, co bude v příštím roce. Díky přehazování daňových balíčků nevíme, o kolik prostředků přijdou obce, snad jen slib, že to bude 80% kompenzací, může uklidnit. Určitě chceme dokončit až po konec obce chodníky a postavit již zmíněný přístřešek. Každopádně investice jsou jediný krok kupředu.

Chtěl bych závěrem poděkovat šéfredaktori Šarovce a všem dopisovatelům, že i v této nelehké době informují vás všechny. Přeji vám hodně klidu a pohody ve dnech svátečních i při vstupu do nového roku 2021.

Váš starosta

František Langr

REPORTÁŽE

Drakyjáda - poslední Mohykán

Ještě před tím, než vláda ČR přiškrtla společenský život a vydala omezení, která znemožňují.... 9

text Petr Bernatík/foto D. Fejt

Podzimní sběr železa

Sběr železného šrotu se provádí již tradičně jednou za rok a to v jarním čase. Na podzim však měli občané o tuto službu opětovný zájem.... 10

text David Fejt/foto D. Fejt

Mikulášská nadílka

V sobotu 5. prosince proběhla v Šarovce „covidová“ Mikulášská nadílka.

Přes nepříznivé podmínky... 14

text Helena Machová/foto P. Bernatík

RUBRIKY

Obecní zastupitelstvo informuje

14. a 15. zasedání OZ 4

Šarovská řemesla

18

Oficiální čtvrtletník Obce Šarovy

Zpravodaj vydává Obecní úřad v Šarovce
Petr Bernatík, ŠÉFREDAKTOR
a ostatní místní zpravodajové
Martin Fusek, Lubomír Jarcovják GRAFIK
E-mail: sarovec@sarovy.cz

Website: www.sarovy.cz

Uzávěrka tohoto čísla: 18. 12. 2020

Copyright: © Obec Šarovy

Náklad: 50 výtisků, cena 20 Kč

e. č. MK ČR E 15185

OBECNÍ ZASTUPITELSTVO INFORMUJE

14. zasedání OZ, 9. 10. 2020

Je přítomno 6 členů zastupitelstva, zasedání je usnášení schopné v souladu s ust. § 92 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Jednání řídí starosta František Langr.

Body programu:

Prodej hasičského vozidla

OZ schvaluje kupní smlouvu o prodeji montážního skříňového automobilu s příslušenstvím, zn. IVECO, RZ: 4Z04149 mezi OSMIA s. r. o., IČO 28923782, se sídlem Sládkovičova 1306, 142 00 Praha 4 - Krč, zastoupenou Zdeňkem Vokráčkem

jako kupujícím a obcí Šarovy jako prodávajícím, za sjednanou cenu 109.000,-- Kč a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

Rozpočtové opatření č. 3/2020

OZ schvaluje rozpočtové opatření č. 3/2020 v souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších změn a doplňků a v souladu s § 16 odst. 3 písm. a) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů - změny v rozpočtu - přesun rozpočtových prostředků na jednotlivých paragrafech a položkách.

Aktualizace Krizového štábu obce a

Díky pozemkovým úpravám by mělo dojít ke zprůchodnění některých cest

Povodňové komise obce

OZ schvaluje Aktualizaci Krizového štábu obce a Povodňové komise obce. Dohoda č. 2/2020 o poskytnutí pomoci a součinnosti

OZ schvaluje Dohodu č. 2 o poskytnutí pomoci a součinnosti pro krizové situace v obci Šarovy mezi obcí Šarovy a Marií Šteflovou (Restaurace u Zámku), IČO 03825680, místem podnikání Tř. Maršála Malinovského 880, Uherské Hradiště, sídlo provozovny Březolupy č. p. 94, a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

Hospodaření obce

OZ bere na vědomí hospodaření obce ke dni 30. 9. 2020.

15. zasedání OZ, 17. 12. 2020

Je přítomno 6 členů zastupitelstva, zasedání je usnášení schopné v souladu s ust. § 92 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Jednání řídí starosta František Langr.

Plán společných zařízení v rámci Komplexních pozemkových úprav v k. ú. Šarovy

OZ schvaluje Plán společných zařízení v rámci Komplexních pozemkových úprav v k. ú. Šarovy

Rozpočtové provizorium

OZ schvaluje rozpočtové provizorium pro hospodaření obce pro období po 1. 1. 2021 do doby schválení nového rozpočtu pro rok 2021. V období rozpočtového provizoria bude obec hradit výdaje měsíčně pouze do výše 1/12 skutečných výdajů předchozího roku. Dále se bude řídit pravidly rozpočtového

provizoria pro rok 2021.

Příkaz k provedení inventarizace

OZ schvaluje ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, příkaz provést v roce 2020 v termínu do 31. 12. 2020 řádnou inventarizaci majetku a závazků. Závěrečná zpráva bude předložena starostovi do 31. 1. 2021.

Smlouva o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene

OZ schvaluje smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene č. OT-001030063591/002 - MOEL mezi obcí Šarovy a společností E.ON Distribuce a. s., IČO 28085400, se sídlem F. A. Garstnera 2151/6, České Budějovice, zastoupenou Ing. Jiřím Přívarou a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

Dodatek ke kupní smlouvě

OZ schvaluje dodatek ke kupní smlouvě, jejímž předmětem je prodej automobilu zn. IVECO - snížení kupní ceny z důvodu vyskytnutí skryté vady a pověřuje starostu obce k jeho podpisu.

Rozpočtové opatření č. 4/2020

OZ schvaluje rozpočtové opatření č. 4/2020, v souladu s ust. § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších změn a doplňků a v souladu s § 16 odst. 3 písm. a) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů - změny v rozpočtu - přesun rozpočtových prostředků na jednotlivých paragrafech a položkách. Dále pověřuje a dává pravomoc starostovi obce k provedení úprav rozpočtu dle skutečnosti

za rok 2020.

Mimořádná splátka úvěru

OZ schvaluje jednorázovou splátku
úvěru ve výši maximálně 50.000,-- Kč.

Hospodaření obce

OZ bere na vědomí hospodaření obce
ke dne 30. 11. 2020.

CO NA ZASTUPITELSTVU (NE)ZAZNĚLO

I přes složité období, které, jak se zdá, ani zdaleka nekončí a vytoužený konec je skutečně v nedohlednu, zastupitelstvo obce pokračuje ve své činnosti. Krom záležitostí, které se probírají na řádném zasedání obecního zastupitelstva, pracují zástupci obce i na dalších obecních úkolech.

V minulém období bylo nutné dořešit otázku prodeje bývalého hasičského vozidla IVECO. Nový vlastník objevil na vozidle skrytou závadu a bylo

nutné se s ním dohodnout na řešení. Nakonec byla kupujícímu poskytnuta sleva v hodnotě vynaložených nákladů a celá záležitost je tak snad již definitivně vyřešena ke spokojenosti obou stran. V této souvislosti bych chtěl poděkovat Tomáši Kadlčíkovi, který tuto záležitost pomohl dotáhnout.

Neradostná zpráva k nám dorazila ze Státního zemědělského a intervenčního fondu (SZIF), který nevyhověl naší žádosti na rekonstrukci posezení na

Na rekonstrukci posezení si budeme muset ještě počkat

výletišti za obecním úřadem. Protože však je již projekt na rekonstrukci hotov, stejně jako jsou vyřízeny další administrativní kroky, bude zastupitelstvo v budoucnu usilovat o to, aby se rekonstrukce výletišť realizovala v následujících letech za pomoci některého z dotačních titulů, které se snad v blízké době objeví.

Asi jste si nemohli nevšimnout, že stále probíhá pokládka optických kabelů pro vysokorychlostní internet. Šarovy však jsou nejspíš pro realizátory stavebních prací zakleté. Opět se totiž stavební a výkopové práce neobešly bez komplikací a havárií (opět porušené plynové vedení). Zastupitelé tak prosí spoluobčany o trpělivost a omlouvají se za dočasná omezení, která mohou být s pokládkou internetové infrastruktury spojena.

Zastupitelstvo dále připravuje aktualizaci pasportu místních komunikací. Tento dokument je nezbytnou přílohou žádostí o dotaci na rekonstrukci místních komunikací. A vzhledem k tomu, že některé záznamy v pasportu neodpovídají skutečnosti, bude nutné pasport aktualizovat. Tato činnost je jedním z dalších kroků přípravy podkladů pro eventuální žádosti o dotace. Stejně tak zastupitelstvo nechalo vypracovat pasport veřejného osvětlení. Výsledkem bude také očíslování jednotlivých sloupů veřejného osvětlení, což pak zjednoduší identifikaci porouchaných světel, apod.

V neposlední řadě pak je nutné zmínit se o komplexních pozemkových úpravách. Po poměrně delším období je na světě hmatatelný výsledek. Jedná se o takzvaný Plán společných zařízení.

Pozemkové úpravy začínají dostávat konkrétní obrysy, zatím však jen na papíře

Společnými zařízeními se rozumí „objekty“, které v extravilánu obce slouží široké veřejnosti či veřejnému zájmu. Přípravovaný plán společných zařízení přináší do šarovských luk a polí, které jsou předmětem komplexních pozemkových úprav, zařízení ke zpřístupnění pozemků ((staro)nové polní cesty), zařízení a opatření k ochraně půdy (zatravnění pozemků, průlehy, svodné příkopy), vodohospodářská opatření (mokřady) a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí (biokoridory a biocentra). K tvorbě plánu společných zařízení se několikrát vyjadřoval Sbor zástupců složený ze zástupců Státního pozemkového úřadu, zástupců projektanta, zástupců

obce a zástupců vlastníků pozemků dotčených pozemkovými úpravami. Výsledkem je dokument, který je zveřejněn na webových stránkách obce a do kterého můžete nahlédnout. Tento dokument bude sloužit jako podklad pro další práce v rámci komplexních pozemkových úprav, které lze předpokládat v následujících měsících.

A jako obvykle zastupitelé pracovali na dalších běžných provozních záležitostech zejména administrativního charakteru.

Závěrem mi dovoluji, abych jménem zastupitelstva obce popřál vám všem pokojné Vánoce a do nového roku především, ale nejenom, zdraví.

Petr Bernatík

SNAD BUDE LÍP...

Vážení přátelé, spoluobčané. V minulých číslech zpravodaje jsem se vždy pozastavil nad situací vzniklou nejen u nás, ale samozřejmě i na celé naší planetě – pandemií viru, který změnil vše kolem nás. Naši práci, zaměstnání, naše zvyky, setkávání s přáteli. V podzimním čísle jsem vám přál co nejméně stresu s tím, že se budeme těšit na lepší časy. Nikdo nevěřil a nepřipouštěl si, že po poměrně klidnějším letním období se do našich měst a obcí vrátí vzpomínaný zlovir. Snad ani neodešel, jen díky rychlému rozvolnění opatření a nezodpovědnosti části naší společnosti znovu využil situace a opět zaútočil. Takže ty lepší časy, které jsme si všichni přáli, ještě bohužel nepřišly a

nikdo neví, kdy a jak se vše vrátí do normálních kolejí a kdy si budeme moci říci – máme to za sebou a vše jsme to zvládli. Není tu nikdo snad jen ten, kdo vlastní křišťálovou kouli.

Přál bych si, aby naše obec opět ožila setkáváním nás všech při tradičních zvycích, abychom se spolu mohli opět bavit na kulturních akcích, setkat se společně se seniory, na svátku matek, při fašanku, hodech, slavnostech vína, uvítat nové občanky či v neposlední řadě rozsvítit vánoční strom a zazpívat si koledy na Štědrý večer. O to vše jsme díky vzniklé situaci přišli. Ale věřte, že to hodně záleží i na naší trpělivosti, nesobeckosti a sebekázni při dodržování epidemických opatření, byť se

nám mnohdy mohou zdát chaotická, často se rychle mění a mnohdy nepochopitelná. Měli bychom je respektovat a dodržovat. Byl bych rád, aby se všichni semkli a opravdu se těšili na ty lepší časy. Je to opravdu hodně i na nás všech. Na úřadě je stále k dispozici hodně dezinfekčních prostředků, takže kdokoliv může přijít a obdržet zdarma, pokud bude mít zájem. Rovněž na budovách i zastávkách jsou zásobníky s dezinfekcí. Jsem rád, že je používáte a chráníte nejen sebe, ale i své rodiny a okolí. Mým přáním je i to, abychom se všichni více věnovali svým starším spoluobčanům – rodičům a prarodičům. Víím, že všichni mají dost problémů se svými starostmi v zaměstnání, při zvládání dětí, které jsou více doma jak ve škole, ale udělejte si čas a hovořte s nimi a hlavně jim doporučte, ať nevěnují tolik času sledováním médií,

která neustále chrlí mnoho informací o vzniklé situaci mnohdy i nepravdivě. To vůbec neprospěje k jejich klidu a pohodě. Myslím, že si naši senioři tuto pozornost zaslouží a kdo jiný by jim měl být nápomocen, než ti nejbližší.

Nevím jak kdo vnímá tuto situaci před Vánocemi, ale každopádně bych Vám všem popřál setkání alespoň s těmi nejbližšími v rodinném kruhu u stromečku a přejme si hlavně ať jsme zdraví a v pohodě pokud to půjde. Myslím, že i příchod nového roku 2021 můžeme oslavit v klidu a bez nezbytných petard a dělobuchů, ať i naši domácí mazlíčci mají poklidný vstup do nového roku. Také si to zaslouží – nemyslíte?

Přejme si navzájem, aby příští rok byl klidnější a příjemnější, než ten, se kterým se zanedlouho rozloučíme !

František Langr

DRAKYJÁDA - POSLEDNÍ MOHYKÁN

Ještě před tím, než vláda ČR přiškrtila společenský život a vydala omezení, která znemožňují lidem se setkávat, potkávat a sdružovat při společenských událostech, uskutečnila se na tradičním místě, u kamene připomínajícího sté výročí založení ČSR, šarovská drakyjáda.

V ten okamžik asi žádný z jejích účastníků nečekal, že to v letošním roce bude pravděpodobně poslední příležitost setkat se se spoluobčany ve větším počtu. Bohužel, situace tomu tak chtěla, a tak opravdu můžeme konstatovat,

že se drakyjáda stala letošním posledním Mohykánem mezi šarovskými společenskými událostmi. A jak se vydařila?

Letošní drakopouštění se neslo v duchu čekání, čekání na (příznivý) vítr. I když tedy byl krásný podzimní den, zalitý sluncem, větrné podmínky až tak příznivé nebyly. Občas sice trochu fouklo, ale pro to, aby se draci udrželi v povětří delší dobu, to bylo málo.

Byli však vytrvalci, kteří to nevzdali a zkoušeli několikrát vzlétnout, aby se z oblohy snesli zase dolů. Dílčí

Z drakyjády...

neúspěch je však neodradil, naopak, posílil jejich úsilí a nakonec, když už se podzimní slunce snášelo za obzor, byli odměněni. Vrcholky stromů se začaly v mírném větru třepetat, a tak se nakonec objevili na obloze draci, kteří si podzimního větříku užili i letos.

Ti, kteří s pokusy o udržení draků na obloze neměli takovou trpělivost, se zabavili jinak. Využili třeba létajícího talíře či míče a ti menší byli rádi i za „domeček“ provizorně zbudovaný v

křoví podél vrchové cesty. A v závěru, kdy už vládu nad drakyjádou pomalu začala přebírat paní Tma, absolvovaly děti stezku odvahy k posedu umístěném pod vrchovicí směrem ke Lhotě a Karlovicím do lokality zvané „Šarovska“.

Přejme si, aby příští rok měli příznivý vítr nejen šarovští draci, ale aby bylo příznivě i pro setkávání šarovských občanů.

Petr Bernatík

PODZIMNÍ SBĚR ŽELEZA

Sběr železného šrotu se provádí již tradičně jednou za rok a to v jarním čase. Na podzim však měli občané o tuto službu opětovný zájem, proto hasiči vyslyšeli hlas lidu a mimořádný podzimní sběr zorganizovali.

Jelikož se nepředpokládalo velké množství šrotu, povolal T. Kadlčík na

pomoc mladé hasiče z dorosteneckého družstva a dospělé a zasloužilé členy SDH tak nechal věnovat se v sobotní den jiným bohubilým činnostem.

Skutečnost však byla jiná, ochotní brigádníci posváželi po celé obci 4 340 kg železného šrotu a naplnili tak dva kontejnery. Díky tomu, že se železného

Podzimní sběr železa a až na výjimky mladá posádka.

harampádí nashromáždilo takové množství, se brigáda posunula až do odpoledních hodin.

Všem občanům děkujeme za možnost uklidit jejich nepotřebné kovy, finanční prostředky tímto získané, budou určeny na činnost mladých hasičů.

Také děkujeme mladým brigádníkům, kteří obětovali svůj volný čas ve

prospěch pomoci SDH i svým spoluobčanům. A vzhledem k tomu, že se sběr co do vybraného množství vydařil, je pravděpodobné, že v případě dalšího zájmu občanů, se podzimní termín objeví v kalendáři i v příštím roce.

za SDH Šarovy David Fejt

PODZIMNÍ KOLO HRY PLAMEN

Poslední soutěží, kterou naši mladí reprezentanti stačili absolvovat ještě před tím, než vláda ČR zmrazila veškeré sportování v zemi, bylo podzimní kolo Hry Plamen.

A tak po pečlivé přípravě se družstvo starších žáků za Šarov vydalo 11. října 2020 do Pohořelic, kde se tentokrát soutěž uskutečnila. Běžel se branný

závod pětičlenných hlídek, které na trati postupně plnily náročné úkoly. Soutěž proběhla za přísných hygienických nařízení, i přesto se jí ve starší kategorii zúčastnilo 29 hlídek.

První družstvo vytvořili Radovan Kostka, Tea Prokopová, Hubert Heralt, Stázka Tkadlečková a Petra Požárová. Tato hlídka byla úspěšná ve střelbě,

topografii, zdravotvědě a uzlování. Chyby na požární ochraně a při překonávání lana nás však stály umístění na stupních vítězů. I přesto nás celkové 5. místo velmi potěšilo, protože v minulých letech jsme v této disciplíně spíše ztráceli.

Naši druhé hlídce ve složení Tomáš Kadlčík, Jirka Machala, Kája Polanská, Venda Machová a Kája Bolomová se

nepovedla zejména střelba ze vzduchovky, kde nabrali 8 trestných minut a umístili se tak na celkovém 20 místě. Protože se na soutěži z pochopitelných důvodů nepodávalo žádné občerstvení, po skončení našeho závodu jsme rychle spěchali do salašské cukrárny, kde pro nás byly nachystány výborné palačinky, zasloužená sladká odměna.

Jarek Křen ml.

Zasloužená sladká odměna

PŘÍPRAVKA MLADÝCH HASIČŮ

Na podzim, ještě dokud to situace dovolila, se začalo scházet nové družstvo mladých hasičů. Jde opravdu o ty nejmenší žáčky, vždyť nejmladšímu hasiči byly teprve dva roky. Scházely se jednou týdně pod dohledem trenérů – tatínků. Za tu krátkou dobu si už zvládli vyzkoušet požární útok, nebo také společně

navštívili tělocvičnu v Bohuslavicích, kde trénovali atletické základy ale i první gymnastické prvky. Vedoucí se snaží, aby byl trénink co nejzábavnější a malé děti bavit. Proto se musí často sami zapojit a jít dětem příkladem. Veškerá cvičení tak probíhají formou her a soutěží a u dětí tak podněcují zdravou rivalitu,

soutěživost ale i vzájemnou podporu a moc stýská.

Jan Soukup

PODPORA KOLEKTIVU MLADÝCH HASIČŮ

S podporou různých dotací a grantů můžeme dětem zajistit lepší podmínky pro sportování. Snažíme se proto maximálně využívat všech zdrojů, které se v průběhu roku objevují a žádat o příspěvky nejen na vybavení.

V tomto směru se každoročně můžeme spolehnout na podporu Obce Šarovy, která přispívá částkou 12 000 Kč.

Dále využíváme podporu Zlínského kraje, který i v letošním roce poskytl dotaci 12 000 Kč. Z těchto prostředků se pořídily nové dresy pro závodníky, uhradilo se startovné na soutěžích a přispělo se na stravu závodníků.

Díky Nadaci Synot a jejímu grantu ve výši 5 000 Kč, zakoupil sbor pro děti nafukovací Paddleboard.

Toto víceúčelové zařízení, doslovně pádlovací prkno, lépe snad „plovák“ bude dětem sloužit jak k zábavě, tak i k výuce. Na paddleboardu si totiž mohou oslovit základy pádlování i veslování a rovněž si také potrénují držení rovnováhy.

Nutno ovšem také zdůraznit, že paddleboard je víceúčelové zařízení. V krajním případě je možné jej použít také pro záchranu tonoucích se osob.

Všem sponzorům děkujeme.

Jan Soukup

Tak vypadá paddleboard - ilustrační foto

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

V sobotu 5. prosince proběhla v Šarovech „covidová“ Mikulášská nadílka.

Přes nepříznivé podmínky se i v letošním roce prošel naší dědinou Mikuláš s čerty a andělem, protože bylo nutné zjistit, kdo letos zlobil tak, že nad ním peklo zlomilo hůl a kdo naopak sekal dobrotu, takže by si zasloužil mikulášskou odměnu.

A tak v předvečer svého svátku klepal svatý Mikuláš na dveře a všem hodným dětem rozdával bohatou nadílku. Letos se Mikuláš div nestrhal, když nesl všechny ty dárky, které dostali všichni jako odměnu za to, že byli celý rok hodní, a i když přeci jen někteří trošku zlobili, vykoupeni se přednesenou básničkou nebo zazpívanou písničkou. Práci Mikulášovi ztěžovali mlsní čerti. Nebýt anděla, určitě by všechno snědli sami a dětem by

nic nezbylo.

Ale i oni si užili zábavy, když si občas mohli při veselých písničkách a básničkách společně s dětmi zatančit. To byste nevěřili, jak pěkně jim to šlo...

Našli se však i zlobivci, u kterých tak tak stačily řádky v knize hříchů a čerti se radovali, že letos neodejdou s prázdnou, naštěstí i v těchto případech zasáhl Mikuláš a po slibu, že se zlobivci polepší, odcházeli čerti s prázdným pytlem.

Jiní se naopak natolik polepšili, že Mikulášovi, ale hlavně čertům úplně došla slova a zmohli se jen na ble, ble, ble. Snad se k nám na Šarovy svatý Mikuláš i se svou družinou připojí i příští rok, aby mohl zase zkontrolovat, kdo nezlobil, a s kým se čerti vrátí dolů do pekla.

Helena Machová

I přes pandemii se na Šarovech zjevil Mikuláš se svým doprovodem

EPIDEMIE DÁVNÉ I NEDÁVNÉ - ŠPANĚLSKÁ CHŘIPKA

Nejhorší pandemií 20. století byla pandemie tzv. španělské chřipky, která si vyžádala životy více než 20 milionů lidí. Některé zdroje však uvádějí, že si španělská chřipka vyžádala až 100 milionů lidských životů. Důvodem těchto rozdílných čísel je právě období, ve kterém tato nemoc řádila a nedostatek dat týkajících se úmrtí. Španělská chřipka se totiž rozšířila po světě na konci první světové války v roce 1918 a v několika vlnách útočila až do roku 1920.

Jak již název napovídá, první zemí, která o chřipce informovala, bylo Španělsko,

nicméně původ španělské chřipky není dodnes jasný. Existují tři teorie ohledně jejího původu. První udává jako místo původu Čínu, odkud se nemoc mohla rozšířit prostřednictvím smluvních dělníků do Evropy a Severní Ameriky. Druhá teorie uvádí, že se chřipka rozšířila z amerického Kansasu, kde údajně zabíjela již na jaře roku 2018 v táboře rekrutů připravujících se na cestu na evropská bojiště. Třetí teorie se kloní k tomu, že se chřipka rozšířila z evropských bojišť první světové války, kde po čtyři roky žili zakopáni v blátě miliony

Polní nemocnice v táboře amerických rekrutů

mužů. Všechna tato místa měla společné, že v nich lidé dlouhodobě žili v bezprostřední blízkosti hospodářských zvířat, především drůbeže a prasat, která nemoc přenesla na člověka. U nich se virus objevil pravděpodobně již v roce 1917.

Španělská chřipka zasáhla svět ve čtyřech vlnách. První vlna na jaře a v létě 1918 nebyla až tak fatální, počet obětí, mezi kterými byl např. dědeček současného dosluhujícího amerického prezidenta Frederick Trump, nebyl nikterak závažný a nemoc většinu lidí příliš nezajímala. Druhá vlna, stejně jako třetí a čtvrtá, však byla vražedná.

Nejvíce postiženými oblastmi byla Evropa, pravděpodobně také Rusko (údaje však chybí) a velmi krutě řádil virus

také na Aljašce, Novém Zélandu či Brazílii.

V českých zemích se virus objevil v závěru léta roku 1918 a první údajnou českou obětí podle deníku Prager Tagblatt byl koncipient pražského policejního ředitelství JUDr. Egon M. Prorok ze Smíchova, který zemřel na komplikující pneumonii ve věku 25 let. Pravděpodobně však lidé začali umírat na španělskou chřipku již dříve, uvádí se, že v červnu 1918 pražský patologický ústav pitval pět těl, u kterých byl zjištěn zápal plic zaviněný chřipkou. V říjnu 1918, kdy národ oslavoval vznik Československa, pak bylo v Praze zaznamenáno okolo tisíce úmrtí na chřipku. České země v evropském měřítku patřily mezi nejpostiženější. Paradoxní

Počet hospitalizovaných stoupl především ve druhé a třetí vlně viru

však je, že nákaza nejvíce řádila v Praze a Plzni, na Moravě pak na Valašsku, zatímco jiné oblasti zůstaly téměř nedotčené. Z dobového tisku (Lidové noviny) se můžeme dočíst: Také v Opavě a na Valašsku si chřipka vyžádá hojně obětí. Školy ve Vsetíně a v dalších obcích jsou již tři týdny uzavřené, v jiných se jenom nevyučuje. Okresní hejtmanství zakázalo umělecká shromáždění a zábavní akce. Koncerty mistra Ondříčka a paní Borové-Valouškové navštěvuje kvůli chřipkové epidemii jen velmi málo lidí. Nejvyšší počty zemřelých jsou hlášeny z obcí Roketnice (dnes Rokytnice, Jasenka, Hošťálková, Leskovec, Liptál, Velké Karlovice a Vsetín. Z Valašska dále hlásí: „Lékařská služba je pečlivá, avšak lékaři jsou přetížení a rovněž částečně churavi. Od nejčasnějšího rána rozjíždějí obětaví lékaři po obcích a udělují porady až do nocí, které rovněž nebývají pro ně bez vyrušování. Chystané vlakové omezení odepře mnohým nemocným lékařské přispění.

V pondělí, 14. října zemře po pětiden-
ním utrpení osmadvacetiletý evange-
lický farář z Liptálu u Vsetína pan Jaro-
slav Čapek. Jako o mnohých i o něm se
říká: „Našich slavných dob, na které se
nesmírně těšil, se nedočkal.“

Konečný účet španělské chřipky v čes-
kých zemích mezi lety 1918 a 1920 ob-
sahuje až 75 tisíc obětí.

Španělská chřipka se mezi lidmi šíři-
la neslýchanou rychlostí, byla vysoce
nakažlivá a úmrtnost dosahovala hro-
zivých rozměrů (zemřel každý desátý
nakažený). Některé zdroje uvádějí, že
po válce oslabení a podvyživení lidé
byli vůči infekci bezbranní, v jiných
pramenech je pak uvedeno, že před-
nostně umírali mladí a před tím zdraví
lidé. Faktem však je, že kromě obvyk-
lých obětí – dětí a starých lidí – zabíjel
virus ve velké míře mladé a zdravé lidi
ve věku 25 – 45 let, pro což vědci dosud
nemají vysvětlení. Skutečností také je,
že lidé neumírali na chřipku samotnou,
ale na její následky, jako je zápal plic a

U nás pomohly šíření chřipky oslavy založení ČSR/zdroj: shutterstock.com

podobně.

K šíření chřipky pak kromě samotné její povahy přispěly také dobové okolnosti. Jednak ve dvacátých letech 20. století byl obecně nedostatek lékařů a i tehdejší medicína byla na nižší úrovni. Teprve ve třicátých letech 20. století lékařská věda zjistila, že nejde o bakteriální onemocnění, takže lékaři celou dobu bojovali proti špatnému nepříteli, protože žili v domněnání, že jde o zákeřný bacil. I tak dokázali utlumit některé projevy chřipky a tím zachránit mnoho životů. Lidem například doporučovali klid na lůžku, zábaly a dokonce i alkohol. Hodně se také dbalo na dodržování hygieny, nemocní lidé neměli chodit do společnosti a bylo jim doporučováno, aby si při pozdravu nepodávali ruce.

Španělská chřipka si nevyhnula ani významným osobnostem své doby. Nemoci či jejím následkům podlehl francouzský básník Guillaume Apollinaire, americký výrobce automobilů Horace Elgin Dodge, švédský princ

Gustav Erich, bratr, syn a dcera Jaroslava Vrchlického, syn A. C. Doylea Arthur, český malíř Bohumil Kubišta, německý sociolog Max Weber či rakouský malíř Egon Schiele.

Kmen španělské chřipky se mezi lidmi objevoval i po roce 1920 (stopy stejného viru totiž byly nalezeny i u jiných chřipkových virů), nicméně odborníci se shodují, že konec epidemie lze datovat do roku 1920, kdy se ve společnosti vyvinula kolektivní imunita.

Přejme si proto, aby stejně jako téměř ze dne na den vymizela španělská chřipka, zmizel i aktuálně řádící koronavirus a život nás všech se zase vrátil do normálních kolejí.

Zdroj: Salfellner H., Pandemie španělské chřipky 1918/19 se zvláštním zřeteltem na České země a středověké poměry; Univerzita Karlova

www.rozhlas.cz

www.infekce.cz

www.czso.cz

Petr Bernatík

ŠAROVSKÁ ŘEMESLA

Následující řádky budou věnovány dalším řemeslníkům, kteří v minulosti na Šarovech působili a jejichž jména jsem vypsal z archivních zápisů. Uvedu je podle let a čísla domu, ve kterém bylo řemeslo zapsáno. Začnu zedníky a nebylo jich málo.

Rok 1870 Josef Ondrašík č. p. 39, 1890 František Otépká č. p. 4, 1894 František Ondrašík č. p. 53.

V roce 1986 Josef Fusek č. p. 49, Jan

Ondrašík č. p. 7, Antonín Ondrašík č. p. 43 a František Vojtásek č. p. 46. Rok 1920 Josef Ambruz č. p. 64 a 1925 Jan Mikoška č. p. 52.

Jedním ze zedníků byl i můj staříček. Jak vypadal v té době výuční list je patrné z dochovaného dokumentu: „Vysvědčení za Vyučenou“ psaného krásnou češtinou:

Níže psaný potvrzuje tímto, že František Vojtásek ze Šarova na Moravě,

rozen, se u mne zednickému řemeslu po tři roky a sice od 28. dubna 1890 do 15. června 1892 učil. Týž, zachoval se po celý čas učení svého věrně, pilně a mravně, jakož i osvojil si vědomosti řemesla dokonale, čímž získav mou spokojenost prohlašuji jej vyučeným jakožto zdatného zednického pomocníka.

A důkaz pravdy ověřuji listinu svým podpisem a pečeti.

V Mor. Ostravě 15. června 1892
stavitel“

Kromě vysvědčení byly v té době důležité další dokumenty zedníků a to Cestovní legitimace a Pracovní knížka. Cestovní legitimaci měl staříček vystavenou v r. 1894 a umožňovala mu práci v celém mocnářství Rakousko

- Uherském. Pracoval na stavbách od Prahy až po Slezsko. Kladné doporučení dostával z každého pracoviště – pracoval pilně a věrně (vypsáno z jeho pracovní knížky). Později pracoval již jako polír.

Chalupu, ve které žiji, postavili moji prarodiče z cihel „kotovic“. Vzpomínám na ně a je mně v ní dobře. Chalup z kotovic je tu ještě několik, šarovští mistři zedníci to uměli.

Další zedník Jan Mikoška, můj strýc, odjel v době hospodářské krize ve 30. letech s manželkou a dvěma zedníky (jména nevím) za prací do Francie.

V roce 1900 se objevuje v seznamu řemesel i pokrývač Eduard Kozlík č. p. 48.

Další řemeslo, které přetrvalo tisíciletí

Kovárna Josefa Bernatíka dnes už nestojí

od objevení kovů a je potřebné dodnes je řemeslo kovářské. Kováři patřili k důležitým osobám, zejména na vesnici. Vyráběli potřebné nářadí pro práci na poli, v domácnosti a okovávali koně. Těžko si představit neokuté koně na šarovských kotářech a místy i kamenitých polích.

Z archívu jsem vypsala tyto kováře:

V roce 1870 František Černický č. p. 33, který přistavil kovárnu k domku v r. 1925.

V následujících létech – 1891 Josef Mikel č. p. 57, 1896 Josef Bernatík č. p. 3, 1908 Eduard Kozlík č. p. 28, 1911 Josef Bernatík č. p. 11 (původně č. p. 3) a 1924 Josef Čechmánek č. p. 51, na kterého se ještě z dětství pamatuji.

V minulosti se na šarovských polích pěstoval len a konopí. Zpracovával se po domácku a v zimních měsících se předlo a dávalo tkadlecům ke zpracování. Každá domácnost musela odvádět vrchnosti jedno přadeno, v případě nedostatku přediva musela každá domácnost zaplatit vrchnosti 3 krejcary. Tato povinnost je uvedena kronikářem panem Světlíkem, když píše o robotních povinnostech šarovských osadníků.

Krásný a zajímavý popis, jak to vypadalo v domácnosti tkadleců, se zachoval ve vzpomínkách na svého tatínka Ondráše Vincence z č. p. 28 v sešitu paní Marie Miklové – Ondrášové, rodačky a obyvatelky domu č. p. 62. (maminka paní Marie Šohajkové – Miklové):

„Můj tatínek byl tkadlecem, dělal plátno lněné, konopné a kůdelné. Ze lněného hospodyně šily košile mužské i ženské. Konopné bylo ložní, plachty a

mužským na gatě jménem drle a z kůdelného se šily míšky a travnice.

Muselo se napřed bílit na slunku a polévat vodou. K děláni plátna bylo stroju, že jsme jich měli plnou jizbu, ale jen od Mikuláše do Velikonoc, pak nastala práce v polích.

Zatím si doma doděláváme přadeno pro svoji potřebu, však to dalo práce než se nakrúti nití na celou dávku, která se čítá 60 loktů po 75 centimetrech. Pak se přadeno poleje horkou vodou, do které se dá přesátý popel a ve škopku se nechají chvíli namočené. Pak se máchají v čisté vodě a dají na hůlku, která je u každé chlupy asi 2 m dlouhá, osušit a třeba i promrznout.

Ale nám se špatně dařilo. Chodil po dědině pocestný a ptál si nocleh. Také k nám přišel a prosil a ještě k tomu přšelo. Tatínek se smíloval a přijal ho. Maminka mu dala i večeři a ustlala mu na zemi otep slámy.

V noci šel ven, a když se vrátil, tatínek se probudil a ptal se ho, jak je venku. On povídá: „zavěšeno, previšeno, do rána se nějak přibere“.

A skutečně ráno když vstali, chlápek byl pryč a všechna přadeno, co se sušily na bidle také.

V roce 1890 je ještě uveden tkadlec Jan Berecka č. p. 41.

Další uvedená řemesla v roce 1880 hodinář Josef Pastyřík č. p. 51, roku 1910 provazník František Cholek a v roce 1938 je uveden na č. p. 60 čalouník Štěpán Popelka.

V obci nemohli chybět ševci, boty byly vzácné a neustále se spravovaly. V zápisech jsou uvedeni v roce 1910

Tomáš Soukup č. p. 60 a roku 1920 Josef Soukup č. p. 36. Na něho si vzpomínám, chodila jsem tam opravovat boty. „Strýčku, prosím vás, mohli byste tatínkovi opravit botky?“ „Přid' zítra“.

Druhý den jsem přišla, v ruce drobné peníze a boty už na mě čekaly opravené. Mistr švec měl dílnu spojenou s kuchyní. Jedno okno do dvora, druhé k mlýnskému náhonu a silnici. Seděl tam u verpánku v modré pracovní zástěře. U malého stolku potřebný materiál, plno floků, zbytky kůže, nití a všeho, co patřilo k ševcovskému řemeslu. Pod stolem botky na opravu nebo už opravené.

Tak jako byly vzácné boty tak i s oblečením se velmi šetřilo, hlavně za války. Další vzpomínání bude na švadleny a krejčí.

Švadlenka nás cérek školou povinných ale i starších byla Františka Preclíková z č. p. 42. Šila nám šaty a zástěrky do školy. Chodila jsem k ní po kamenných schodech z cesty Dražové. Dílnu měla ve společné místnosti rodiny. U okna „mašinu“ – šicí stroj, na stole lampu petrolejku. Byla moc hodná, poradila nám jak šaty ušít, ozdobila bílým límečkem a byly z nás ve škole „frajerky“. Dokazují to školní fotografie ze školního roku 1933 – 1934 i dalších let (Historie šarovské školy).

Další švadlena, mistrová svého oboru, byla Miroslava Popelková z č. p. 60. Vyučila se v módním salonu u Singlů ve Zlíně a její modely tomu odpovídaly. Když šly šarovský cérky přes pole k muzice, bylo plno dotazů – a kdo ti šije? Miroslávka – tak se jí říkalo - měla

zákaznice i v okolních dědinách. V době válečných let, kdy se hodně přešívalo a kombinovalo, ona vždy něco vykouzlila a byly jsme zase frajerky.

Aby i šarovští mládenci a mladí muži byli fešáci, o to se postaral mistr krejčovský Jaroslav Janků č. p. 2, uvedený v archívu v roce 1934. Tak jako dámská krejčová švadlena Miroslávka byl i on vyhlášeným mistrem oboru v okolních dědinách. Dílnu měl v domku svého bratra Františka Janků č. p. 30, trafikanta, válečného invalidy. Do trafiky se chodilo z horní cesty, do dílny z cesty dolní po kamenných schůdkách. Dodnes si pamatuji, jak to v dílně vypadalo.

Dílna byla malá pro mistra, tovaryše a někdy i dva učedníky. Stůl na stříhání látky, šicí stroje a židle, nad stolem lampa petrolejka a další potřebné nástroje a v rohu malá kamínka. Těžko si představit v dnešní době šít, psát a učit se při takovém světle.

Mistr Janků byl velice pečlivý a na učedníky přísný. Také zákazník musel přijít na zkoušku vícekrát, aby to sedlo. Látky na obleky, jako všechno za války, musel nakupovat na body – šatenky. Když mně maminka chtěla koupit látku na šaty, musela se na body poskládat téměř celá rodina, strýček Janků potom koupil pěknou látku na moje kostýmové šaty.

Byl to krejčí velice společenský, který zastával několik funkcí v obci, byl muzikant a hrával v ochotnickém šarovským divadle. Ráda jsem chodila na Kopaninu kolem jejich domku č. p. 2 a jejich zahrady rozkvetlé od jara do

podzimu.

Jsem u konce vzpomínek z dětství na šarovské mistry různých řemesel a povolání. Asi jsem všechny nevypátrala a nepopsala, ale všichni byli pro občany důležití.

A tak závěrem ještě připomenu řemeslo mlynářské, které od počátku osidlování Šarov bylo moc důležité a nutné. Co si osadníci na políčkách vypěstovali, to

jim mistr mlynářský semlel pro jejich obživu. Ale o tom jsem již v minulosti psala.

Omlouvám se za moje dlouhé vzpomínání. Jak se říká – stáří žije ze vzpomínek, mládí z přítomnosti. Přítomnost je dnes doba vánoční. Proto přeji vám všem prožít ji v klidu, pohodě a kruhu rodinném.

Libuše Langrová

PRAVIDLO 3R

V první linii je každý z nás!

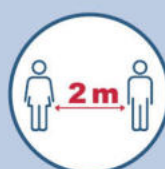
Pomozme snížit vysoké počty nemocných!

Podpořme naše zdravotníky!

Je to jednoduché, chovejme se zodpovědně,
buďme k sobě ohleduplní a berme situaci vážně!

Dodržujme pravidlo 3R

Ruce ● Roušky ● Rozestupy

I ty můžeš být „záchranářem“!

BLAHOPŘEJEME

Jitka Leicmanová
Bohuslava Jahodová

říjen 2020 - 70 let
prosinec 2020 - 85 let

PŘIŠLA NA SVĚT

Kristýna Bernatíková - listopad 2020

VZPOMÍNÁME

Oldřich Mikel - rodák - 96 let - 22. 11. 2020

TĚŠÍME SE NA

(za předpokladu, že okolnosti dovolí)

Tříkrálová obchůzka - 9. 1. 2021

Fašank - 13. 2. 2021

(sledujte, prosím, webové stránky obce)

